

Regionų komiteto nuomonė „Bendrosios rinkos aktas“

(2011/C 166/09)

REGIONŲ KOMITETAS

- labai apgailestauja, kad apskritai vertinant kiekvienoje iš trijų sričių numatytas priemonės pagal jų skaičių, pobūdį, tikslumą ir įgyvendinimo pažangą neužtikrinta pusiausvyra; todėl prašo Komisijos 2-oje ir 3-ioje srityje pateiktus pasiūlymus, visų pirma pateikiant teisėkūros pasiūlymų metmenis, apibrėžti taip pat tiksliai, kaip ir pirmosios srities pasiūlymus;
- rekomenduoja Komisijai įgyvendinant Bendrosios rinkos aktą pasinaudoti visais Lisabonos sutartimi pasiektais laimėjimais, kurie gali padėti susigrąžinti ES piliečių pasitikėjimą bendrąja rinka, visų pirma turint omenyje Europos Sąjungos Sutarties 3 straipsnį, kuriuo nustatomi nauji Sąjungos socialiniai tikslai: kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija, skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, lyčių lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą, laikytis Pagrindinių teisių chartijos nuostatų, taikyti horizontaliąją socialinės apsaugos sąlygą ir užtikrinti galimybę visiems ES piliečiams gauti svarbiausias paslaugas jų gyvenamoje vietovėje (SESV 14 straipsnis ir Protokolas Nr. 26);
- rekomenduoja Europos Komisijai siekti daugiau aiškumo kalbant apie *europiečių pasitikėjimo susigrąžinimą*, visų pirma – remiantis Lisabonos sutarties naujovėmis – pirmajame priemonių pakete sujungti visus pateiktus ir europiečių kasdieniam gyvenimui svarbius pasiūlymus, susijusius su galimybe gauti pagrindines paslaugas; todėl rekomenduoja į pirmąjį priemonių paketą įtraukti šiuos pasiūlymus: dėl Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo (Nr. 29), profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemų reformos ir „Europos igūdžių paso“ sukūrimo (Nr. 33 ir Nr. 35), Darbuotojų komandiravimo direktyvos tobulinimo (Nr. 30), viešuosius pirkimus ir visuotinės svarbos paslaugas reglamentuojančių taisyklių supaprastinimo (Nr. 17 ir Nr. 25), socialinio verslumo (Nr. 36), mokesčių kliūčių Europos piliečiams šalinimo (Nr. 42) ir prieigos prie pagrindinių banko paslaugų (Nr. 40);
- siūlo, kad būtų sudaryti teritoriniai paktai, kai vietos ir regionų valdžios institucijos, pasinaudodamos lanksčiu regioniniu požiūriu, sutelktų savo veiklą ir finansavimą į strategijos „Europa 2020“ ir pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas projektams, skatinantiems socialines inovacijas regionuose ir darantiems didžiausią įmanomą socialinį poveikį. Teritoriniai paktai ir jų turinys sudaro vieną iš kriterijų, pagal kuriuos ES skiria finansavimą projektams.

Pranešėjas	Jean-Louis DESTANS (FR / ESP), Ero regiono generalinės tarybos pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas dėl kuriamo Bendrosios rinkos akto COM(2010) 608 galutinis

I. BENDROSIOJOS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. **teigiamai vertina** Komisijos iniciatyvą surengti plačią viešą diskusiją dėl pasiūlymo priimti Bendrosios rinkos aktą, kurio pagrindinis tikslas – labai konkurencinga socialinė rinkos ekonomika ir realus europiečių dalyvavimas šiame projekte; **mano**, kad Komisijai šis dokumentas taps Sąjungos vidaus politikos veiksmų planu, kuriuo ji remsis iki 2014 m., ir kad jos darbo rezultatai bus vertinami atsižvelgiant į pasiekimus šioje srityje;

2. **pritaria** Mario Monti ataskaitos išvadamis pagrįstai Komisijos nuomonei dėl susirūpinimą keliančio ir nepalaujamai stiprėjančio Europos Sąjungos piliečių nepalankaus požiūrio į vidaus rinką; **pabrėžia** neginčijamą būtinybę keisti šį požiūrį, todėl veiksmingos bendrosios rinkos sukūrimas turi būti ne tiesiog tikslas, o priemonė, padedanti siekti Lisabonos sutartyje užsibrėžtų tikslų;

3. **remia** Komisijos požiūrį, kad vidaus rinka turi sudaryti sąlygas ES pasinaudoti globalizacijos teikiama nauda, atverti naujas galimybes skaitmeninei žinių ir inovacijų ekonomikai, skatinti tvarų augimą siekiant visiems suteikti užimtumo galimybes ir kurti socialinę gerovę;

4. todėl **pritaria** Komisijai, kad reikia laikytis kompleksiško požiūrio į bendrąją rinką, o ne paprasčiausiai užpildyti susidariusias spragas;

5. **ragina** panaikinti bendrosios skaitmeninės rinkos kliūtis. Būtinai skubūs veiksmai sukurti augančią, efektyvią ir dinamišką visos Europos rinką, kurioje būtų kuriamas ir platinamas teisėtas skaitmeninis turinys ir teikiamos internetinės paslaugos. Tai leistų kurti naujas globalizacijos sąlygomis galinčias dirbti įmones, sustiprinti jau veikiančias įmones ir tokiu būdu skubiai padidinti darbo vietų, grindžiamų Europos kultūra ir patirtimi, skaičių ir sudarytų Europos bendrovėms galimybę užsitikrinti didėjančią pasaulinės skaitmeninio turinio ir paslaugų rinkos dalį;

6. **pritaria** Komisijos pozicijai atkurti bendrosios rinkos pusiausvyrą vykdant trejojo pobūdžio veiksmus, t. y. taikyti ekonomikos priemones įmonių augimui remti, socialines priemones ES piliečių pasitikėjimui susigrąžinti ir geresnio valdymo priemones;

7. tačiau **labai apgailestauja**, kad apskritai vertinant kiekviename iš trijų sričių numatytas priemones pagal jų skaičių, pobūdį, tikslumą ir įgyvendinimo pažangą neužtikrinta pusiausvyrą; todėl prašo Komisijos 2-oje ir 3-ioje srityje pateiktus pasiūlymus, visų pirma pateikiant teisėkūros pasiūlymų metmenis, apibrėžti taip pat tiksliai, kaip ir pirmosios srities pasiūlymus;

8. **pabrėžia**, kad būtina iš esmės susieti Bendrosios rinkos aktą ir strategiją „Europa 2020“. Iš tiesų, Bendrosios rinkos akto statusas skiriasi nuo programa laikomos strategijos „Europa 2020“, Komisija Bendrosios rinkos aktą veikiausiai vertina kaip priemonę strategijai įgyvendinti, panašiai kaip prekybos politiką ar bendrą ES finansinę paramą; be to, apgailestaudamas teigia, kad skyriuje dėl greito, tvaraus ir tinkamo augimo įmonėms nustatyti prioritetai nesutampa su strategijos „Europa 2020“ augimo prioritetais;

9. **rekomenduoja** Komisijai įgyvendinant Bendrosios rinkos aktą pasinaudoti visais Lisabonos sutartimi pasiektais laimėjimais, kurie gali padėti susigrąžinti ES piliečių pasitikėjimą bendrąja rinka, visų pirma turint omenyje Europos Sąjungos Sutarties 3 straipsnį, kuriuo nustatomi nauji Sąjungos socialiniai tikslai: kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija, skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, lyčių lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą, laikytis Pagrindinių teisių chartijos nuostatų, taikyti horizontaliąją socialinės apsaugos sąlygą ir užtikrinti galimybę visiems ES piliečiams gauti svarbiausias paslaugas jų gyvenamoje vietovėje (SESV 14 straipsnis ir Protokolas Nr. 26);

Greitas, tvarus ir tinkamas augimas įmonėms

10. **įsitikinęs**, kad vidaus rinka gali sėkmingai veikti tik užtikrinus įmonių konkurencingumą ir socialinę naudą ES piliečiams;

11. **apgailestauja**, kad įmonių augimui skartame komunikato skyriuje atsižvelgta tik į privačias įmones, nors bendrosios rinkos pagyvinimas lemiamos reikšmės turi ir visai socialinei ekonomikai. Numatytose taikyti priemonėse turi būti atsižvelgiama ir į vietos ir regionų valdžios institucijų padėtį, ir į vietose veikiančių viešųjų įmonių vystymo galimybes;

12. **mano**, kad paslaugų sektorius ES ekonomikos atsigavimui yra labai svarbus, kadangi jis apima daugiau kaip 70 proc. visų darbo vietų ir visų bendrojoje rinkoje sukuriamų darbo vietų;

13. **pabrėžia**, kad Paslaugų direktyva yra svarbi siekiant baigti kurti bendrąją rinką, tačiau daugelyje valstybių narių ji sunkiai įgyvendinama, todėl prašo Komisijos, prieš rengiant naujas teisinės priemones šioje srityje, ir toliau taikyti abipusio įvertinimo procedūrą glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, kurios organizuoja ir teikia svarbiausias paslaugas;

14. **primena** vietos ir regionų valdžios institucijų ir amatų ir bei kitų rūmų vaidmenį kuriant „vieno langelio“ sistemą, svarbiausią Paslaugų direktyvos dalį. Šios sistemos tikslas – sudaryti galimybę paslaugų teikėjams iš bendro prieigos šaltinio gauti visą svarbiausią informaciją ir atlikti visas būtinas procedūras;

15. **prašo** Komisijos pirmiausia išsamiai ištirti paslaugų liberalizavimo pasekmes paslaugų ir darbo vietų kokybei, saugai darbe, darbuotojų kvalifikacijos lygiui, kainai, teritorinei sanglaudai ir prieinamumui ir, remiantis tyrimo išvadomis bei atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ tikslus, pasiūlyti veiksmų planą;

16. **pritaria** Komisijos pasiūlymui parengti Europos fondų statutą atsižvelgiant į ypatingą fondų vaidmenį veiksmingai kuriant konkurencingą socialinės rinkos ekonomiką;

17. **džiaugiasi** Komisijos išsipareigojimu ypatingą dėmesį skirti MVĮ – skatinančių ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir įvairinimą – poreikiams, tačiau ragina Komisiją stiprinti naujų įmonių, visų pirma diegiančių naujoves ir technologijas, kūrimą, MVĮ finansavimo priemones ir užtikrinti, kad Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos garantijų sistema galiotų ir pasibaigus dabartiniam finansavimo laikotarpiui;

18. **primygtinai prašo** mažinti ne tik įmonėms, bet ir vietos ir regionų valdžios institucijoms tenkančią biurokratinę naštą; **kreipiasi** į Komisiją prašydamas tinkamai atsižvelgti į šį tikslą rengiant pasiūlymus dėl teisės aktų, visų pirma visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VSEP), viešųjų pirkimų ir paslaugų koncesijų procedūrų klausimais laikantis vietos ir regionų valdžios institucijų administravimo laisvės, proporcingumo ir subsidiarumo principų; viešųjų pirkimų procedūrų administracinės naštos sumažinimo klausimais pateikia nuorodą į Regionų komiteto atsaką dėl Komisijos žaliosios knygos dėl ES viešųjų pirkimų politikos modernizavimo;

19. **teigiamai vertina** Komisijos geresnio reglamentavimo ir įmonėms tenkančios biurokratinės naštos mažinimo iniciatyvas, visų pirma Edmund Stoiber vadovaujamos ekspertų grupės darbą, kuriame dalyvavo ir Regionų komiteto atstovai; tačiau atkreipia dėmesį, kad geresnis reglamentavimas nereikia reglamentavimo panaikinimo ir neturi pakeisti demokratinių procesų;

20. **prašo** Smulkiojo verslo akto vertinimą atlikti glaudžiai bendradarbiaujant su ūkinės veiklos vykdytojais, socialiniais partneriais ir vietos ir regionų valdžios institucijomis, kad būtų galima nustatyti geriausios praktikos pavyzdžius vietos ir regionų lygmeniu; nors Smulkiojo verslo aktas nėra teisiškai įpareigojantis, **rekomenduoja** Komisijai kartu su pirmiau minėtais subjektais parengti bendras gaires ir tikslų tvarkaraštį bei numatyti atitinkamas priemones, kad šis dokumentas būtų veiksmingai įgyvendintas atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ tikslus; **pabrėžia**, kad siekiant realaus MVĮ dalyvavimo vidaus rinkoje, labai svarbus Europos privačios bendrovės statusas;

21. **ragina** Komisiją ryžtingai tęsti veiksmus, susijusius su ES mokesčių politika, kuri turi lemiamos reikšmės bendrosios rinkos veikimo pagrindui ir tolesniam ES integracijos procesui, visų pirma nustatant aiškią PVM sistemą ir siūlant įgyvendinti bendrą konsoliduotą įmonių pelno mokesčio bazę siekiant palengvinti įmonių padėtį; todėl **palankiai vertina** Komisijos ketinimą 2011 m. antrąjį pusmetį pateikti pasiūlymą šiuo klausimu;

22. **pritaria** Komisijos požiūriui, kad intelektinės nuosavybės apsauga yra svarbus gerai veikiančios vidaus rinkos veiksnys; veiksminga intelektinės nuosavybės apsauga skatina inovacijas ir kūrybiškumą, konkurencingumą ir darbo vietų kūrimą, todėl ragina Komisiją pateikti bendrą intelektinės nuosavybės strategiją, kuri užtikrintų platesnę kūrybos rezultatų ir žinių sklaidą įtvirtinant įstatymais numatytas kūrėjų teises. Šiuo požiūriu įdomu išanalizuoti, pavyzdžiui, skaitmeniniame ir kūrybiniame pasaulyje klestinčią Creative Commons sistemą ir jos licencijų sistemą;

23. **pritaria** Komisijos 2010 m. gruodžio mėn. pasiūlymui dėl sprendimo, kuriuo sudaromos galimybės „tvirtiau bendradarbiauti“ kuo didesniai valstybių narių skaičiui siekiant sukurti bendrą ES patentą. Ši bendra apsaugos sistema leistų norinčioms valstybėms narėms sukurti patentą, kuriuo būtų galima naudotis pateikus vieną prašymą ir kuris galiotų bendradarbiaujančių valstybių narių teritorijose; palankiai vertina 2011 m. kovo 10 d. Tarybos sprendimą, kuriuo leidžiama šioje srityje pradėti plėtoti glaudesnę bendradarbiavimą;

24. **pabrėžia**, kad svarbu palaipsniui sukurti ekologišką bendrąją rinką naujoms mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančioms ir aplinką tausojančioms technologijoms, paslaugoms ir gaminams ES lygmeniu nustatant išmetamo CO₂ kiekio standartus; **reikalauja**, kad laipsniškai taptų privaloma visoje ES laikytis produktų, pagamintų efektyviai vartojant energiją, standartų ir jų ženklavimo reikalavimų. Rengiant šiuos bendrus europinius standartus reikėtų atsižvelgti į tai, kad dėl jų gali išaugti sąnaudos MVĮ;

25. **prašo** Komisijos rengiant pasiūlymus dėl transporto, visų pirma būsimą baltąją knygą dėl transporto politikos, neapsiriboti tik likusių nustatytų kliūčių tarp transporto rūšių ir nacionalinių transporto sistemų pašalinimu. Į šiuos pasiūlymus reikėtų įtraukti aplinkos apsaugos tikslą, pasiekiamumo ir visos Europos transporto tinklo klausimą ir ypatingą dėmesį skirti periferinių regionų padėčiai, kadangi jų prijungimas prie centrinių Europos transporto ašių, jų tinklų sąveika ir integravimas į Europos tinklą yra labai svarbūs kuriant bendrą gerai ir veiksmingai veikiančią rinką. Ypač svarbu skatinti inovacijas pažangiojo transporto, naudojančio skaitmenines technologijas, srityje, su tuo susijusias bandomąsias programas ir platų jų rezultatų diegimą;

26. **atkreipia dėmesį**, kad transeuropinė infrastruktūra dažniausiai priklauso nuo valstybių narių įgyvendinamos nacionalinės politikos ir veiksmų planų, todėl dažnai ji yra pernelyg ribojama geografinių šalies ypatumų;

27. **mano**, kad labai svarbu sukurti Europos obligacijas projektams (angl. project bonds), kad būtų galima finansuoti didelio masto vidutinės trukmės ar ilgalaikį ekonominį poveikį turinčius darbus. Ši priemonė gali padidinti ES veiksmų matomumą, o ypač jų veiksmingumą. Tai gali turėti itin teigiamą sverto poveikį vidaus rinkos raidai ir padėti sustiprinti teritorinę sanglaudą;

28. vis dėlto **pabrėžia**, kad Europos projektų obligacijos neturėtų pakeisti struktūrinių fondų, o tik juos papildyti;

29. **norėtų paraginti** Komisiją skubiai pateikti pasiūlymų dėl galimybių Europoje sukurti tarpusavyje sujungtus energijos paskirstymo tinklus, kad tokiu būdu būtų galima užtikrinti patikimą energijos tiekimą visiems ES piliečiams. Pageidautina, kad šiuose pasiūlymuose būtų atsižvelgiama į nepalankioje geografinėje padėtyje esančius regionus, pavyzdžiui, salas ir kalnų vietas;

30. **prašo** atlikti išsamesnę pasiūlymo dėl Europos obligacijų analizę. Sujungus dalį valstybės skolų šios obligacijos leistų visoms euro zonos valstybėms skolintis pinigų beveik geriausiomis rinkoje palūkanų normomis, sumažintų galimybes spekuliuoti skolinant skirtingoms valstybėms ir leistų kokybiškiau koordinuoti biudžeto politiką;

31. **mano**, kad pasiūlymai dėl elektroninės prekybos ir elektroninių viešųjų pirkimų turi apimti spartaus ir itin spartaus interneto prieigos klausimą bei susijusios infrastruktūros finansavimą visoje Europos Sąjungoje, visų pirma aprėpiant nepalankioje geografinėje padėtyje esančius regionus, kurių ekonomikos augimui šių tinklų plėtra turėtų būti ypač naudinga;

32. **primena**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimas gali būti didelio piliečiams naudingo potencialo

šaltinis; **prašo** Komisijos užtikrinti, kad administracinis vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimas laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo principų būtų vertinamas kaip organizacinio pobūdžio valstybės narės vidaus sprendimas ir jam nebūtų taikomos viešųjų pirkimų nuostatos;

33. **tvirtina**, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms Sąjungos viešųjų pirkimų nuostatos ypač svarbios, ir **apgailėtauja**, kad aiškinamasis komunikatas, kuriame kalbama apie viešuosius pirkimus žemiau nustatytų ribinių sumų, rodo, jog Komisija per menkai atsižvelgia į šių institucijų interesus; todėl **prašo** būsimose diskusijose dėl viešųjų pirkimų rasti sprendimus, kurie užtikrintų vietos ir regionų valdžios institucijoms svarbų teisinį tikrumą, kuo didesnę atrankos ir konkursų procedūrų skaidrumą ir supaprastinimą, ypač kai konkursą vykdančios institucijos ketina pasinaudoti galimybe apriboti kandidatų, kviečiamų pateikti pasiūlymą, skaičių;

34. **mano**, kad svarbu stiprinti bendrosios rinkos išorės aspektus vadovaujantis abipusiškumo principu, norint, kad ši rinka taptų bazine stovykla globalizuotame pasaulyje, o įmonės galėtų pasirosti konkuruoti tarptautiniu mastu; todėl **remia** visas Komisijos iniciatyvas, kuriomis siekiama, kad ES standartai, visų pirma socialiniai ir aplinkos apsaugos, būtų perimti tarptautiniu lygmeniu, nes priešingu atveju pastarieji standartai gali būti vertinami kaip mažinančios ES ekonomikos konkurencingumą;

35. **prašo** tarptautinius ES įsipareigojimus dėl patekimo į rinkas, priimtus Pasaulio prekybos organizacijos Viešųjų pirkimų susitarimu, perkelti į ES teisės aktus. Šis perkėlimas suteiktų perkančiosioms organizacijoms būtiną teisinį aiškumą ir tikrumą;

36. **primena**, kad bendroji rinka atveria dideles darbo vietų kūrimo, augimo ir konkurencingumo galimybes, ypač prekybos paslaugomis srityje, todėl siekiant jomis visapusiškai pasinaudoti labai svarbu skatinti papildomas struktūrinės politikos priemones; tvirtai pabrėžia, kad ši klausimą būtina nedelsiant įtraukti į teisės aktą dėl bendrosios rinkos pagyvinimo ir susieti su tvirtesne sanglaudos politika, kuria taip pat siekiama skatinti ES konkurencingumą. Šios politikos vaidmuo labai svarbus bendrajai rinkai, be to, tai būdas siekti vienodai aukšto gyvenimo lygio ir svarbiausia priemonė derinti teritorijų vystymosi strategiją su strategijoje „Europa 2020“ nustatytais ES politikos prioritetais;

37. **pabrėžia** ES ekonomikai svarbų pramonės vaidmenį, kadangi jai tenka 85 proc. visų įmonių išlaidų moksliniams tyrimams ir vystymuisi ir ji yra pagrindinis paslaugų „užsakovas“; prašo Komisijos skirti didesnę dėmesį šiam klausimui pasiūlymo dėl Bendrosios rinkos akto galutinėje redakcijoje ir jį atitinkamai susieti su pavyzdine iniciatyva *Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika*;

38. be to, **mano**, kad konkurencijos politika taip pat turi lemiama reikšmės ES įmonių gebėjimui įveikti globalizacijos iššūkius, visų pirma turint omenyje sujungimus ir koncentraciją, įmonių bendradarbiavimą, patirties ir technologijų perdavimą, pagalbą eksportui ir inovacijoms, MVĮ slegiančią biurokratinę ir administracinę naštą; **apgailestauja**, kad komunikate visiškai neužsiminta apie konkurencijos politiką ir nenurodomas šios politikos ryšys su Bendrosios rinkos aktu; **pabrėžia**, kad konkurencijos politika būtina siekiant veiksmingai kurti aukšto konkurencingumo socialinę rinkos ekonomiką;

39. **mano**, kad įvairūs Europos regionai patiria nevienodą vidaus rinkos naudą, tai ypač pasakyтина apie atokiausius regionus, kurie dėl didelių suvaržymų susiduria su dar didesnėmis kliūtimis pasinaudoti vidaus rinkos privalumais; todėl **siūlo**, vadovaujantis Sutarties dėl ES veikimo 349 straipsniu, pakoreguoti su vidaus rinka susijusią ES politiką, visų pirma dėl visuotinės svarbos paslaugų teikimo ir aiškesnės PVM sistemos;

Europiečiai – bendrosios rinkos pagrindas

40. **apgailestauja**, kad šioje komunikato dalyje nepakankamas dėmesys skiriamas kasdienėms Sąjungos piliečių problemoms: užimtumo, būsto, švietimo, sveikatos, transporto ir kt. ir kad Komisija nepasinaudoja visais Lisabonos sutarties pasiekimais;

41. **mano**, kad Europos modelis, visų pirma jo socialinis matmuo, ilgainiui gali prisidėti prie konkurencingumo stiprinimo: judūs kvalifikuoti, motyvuoti ir geri darbuotojai, verslininkai, darbdaviai ir mokslininkai ilgainiui taps vis svarbesne inovacijomis ir kokybe pagrįsto konkurencingumo varomąja jėga;

42. **pripažįsta** didžiulę jaunimo švietimo ir kvalifikacijos kėlimo svarbą augimą, užimtumą ir socialinę integraciją užtikrinančių įmonių steigimui, kadangi tai yra išankstinės sėkmingo vidaus rinkos kūrimo užbaigimo sąlygos;

43. **remia** pasiūlymą parengti kokybišką stažuotių sistemą, kuri atliktų lemiamą vaidmenį skatinant jaunimo profesinę integraciją ir judumą Europoje. Šioje kartu su socialiniais partneriais parengtoje sistemoje turėtų būti apibrėžtos būtiniausios teisės ir pareigos, susijusios su darbo sąlygomis ir socialine apsauga, nuostatos dėl stažuotojų užmokesčio ar kitų atlyginimo formų, kuris kistų atsižvelgiant į pajamas atitinkamoje valstybėje narėje;

44. **laikosi nuomonės**, kad būtina sudaryti valstybėse narėse sąlygas pereiti iš vienos švietimo sistemos į kitą ir skatinti abipusį diplomų pripažinimą, tačiau nereikėtų kurti bendro Europos švietimo modelio; taip pat **mano**, kad Europos Komisi-

sijos tikslas atnaujinti Profesinių kvalifikacijų direktyvą (Direktyvą 2005/36/EB) turėtų būti įgyvendinamas tik atlikus motyvuotą galiojančios sistemos vertinimą. Siektinas tikslas: esamų taisyklių supaprastinimas, vis didesnio naujų profesijų skaičiaus pripažinimas bendrojoje rinkoje ir tolesnė profesinė integracija į bendrąją rinką;

45. **primena**, kad dėl pasaulinės konkurencijos ir žinių bei paslaugų ekonomikos kūrimo iškyla naujų su įgūdžių vystymu ir švietimu susijusių uždavinių. Neturėtų formuotis nauja skurstančių darbuotojų kategorija dėl žemos kvalifikacijos reikalaujančio ir menkai apmokamo darbo. Todėl ypatingą dėmesį reikia skirti socialinėms paslaugoms, skirtomis remti asmenis, kurie susiduria su minėta problema, užtikrinant jiems galimybę mokytis, orumo nežeminantį darbo užmokestį ir darbo sąlygas, taip pat taikant socialinį judumą skatinančias priemones;

46. **pabrėžia**, kad neginčijamai svarbu atsižvelgti į viešosioms paslaugoms keliamus konkrečius uždavinius. Viešosiomis gėrybėmis laikomoms visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, įskaitant ir socialines paslaugas, teikiama viršenybė yra privalumas siekiant sėkmingai kurti aukšto konkurencingumo socialinę rinkos ekonomiką; **primena**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka strateginį vaidmenį skatinant ekonomikos augimą Europoje, visų pirma todėl, kad subnacionaliniame viešajame sektoriuje sukuriamas 17,2 proc. ES BVP, o investicijos siekia 221 milijardą eurų, todėl ES turi remti šių institucijų vystymą;

47. **primena**, kad Protokolu dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, taip pat Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 14 straipsniu pripažįstamas ypatingas visuotinės svarbos paslaugų pobūdis ir įvairovė, įskaitant visuotinės svarbos socialines paslaugas, ir kad šių paslaugų teikimo, užtikrinimo ir organizavimo klausimas yra valstybių narių kompetencija; vis dėlto **atkreipia dėmesį**, kad siekiant užtikrinti didelę veiksmų laisvę, kuri, kaip numatyta Lisabonos sutartyje, turi būti suteikta regionų ir vietos valdžios institucijoms, būtinas antrinės teisės teisinis pagrindas, kuris apibrėžtų sąveiką su kitomis ES politikos sritimis; **apgailestauja**, kad Komisija, remdamasi SESV 14 straipsniu, šioje srityje iki šiol nesiėmė iniciatyvos ir paliko Europos Sąjungos Teisingumo Teismui spręsti klausimus, kuriuos pagal demokratinės atskaitomybės principą visgi turėtų aiškinti teisės aktų leidėjas;

48. **pažymi**, kad ES teisė įvairiais būdais daro poveikį nacionalinėms socialinių paslaugų sistemoms. Pastebėta, kad anksčiau Europos Sąjunga, taikydama viešųjų pirkimų, konkurencijos ir valstybės pagalbos teisės nuostatas, darė nemažą įtaką vietos visuotinės svarbos paslaugų organizavimui, tačiau neužtikrindavo tvirto teisinio tikrumo paslaugų teikėjams ir jų gavėjams;

49. **primena**, kad ES Tarybai pirmininkavusios Belgijos surengtame 3-iajame visuotinės svarbos socialinių paslaugų (VSSP) forume ES pateikė 25 konkrečius pasiūlymus dėl Sąjungos teisės aktų nuostatų pakeitimo atsižvelgiant į VSSP organizavimo ir finansavimo ypatumus, visų pirma valstybės pagalbos kontrolės ir sutarčių sudarymo tvarkos nustatymo srityse; **rekomenduoja** Komisijai įgyvendinti šiuos pasiūlymus atliekant Monti-Kroes paketo peržiūrą ir susijusių Sąjungos teisės aktų supaprastinimą atsižvelgiant į tai, kad šios paslaugos paprastai yra teikiamos tik vietoje, taip pat į didelį skaičių įvairių subjektų, kuriems pavesta jas skatinti vietoje ir pritaikyti vietos gyventojų poreikiams;

50. **apgailestauja**, kad Bendrosios rinkos akte visiškai neminimas Europos asociacijų statusas, nors šios asociacijos yra labai svarbios socialinės ir ekonominės veiklos vykdytojos, visų pirma visuotinės svarbos socialinių paslaugų srityje;

51. **pabrėžia**, kad vadovaujantis ES Teisingumo Teismo praktika, viešosioms paslaugų koncesijoms netaikomos direktyvų dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo nuostatos, tačiau turi būti laikomasi pagrindinių Sutarties dėl ES veikimo principų (nediskriminavimo, vienodo požiūrio ir skaidrumo) ir kad perkančiosioms organizacijoms turi būti leidžiama užtikrinti paslaugų teikimą taikant koncesiją, jeigu, jų manymu, tai yra geriausias būdas užtikrinti konkrečią viešąją paslaugą, kartu perkeliant ir visą su jų eksploatavimu susijusią riziką (nors ji ir ribota) ⁽¹⁾; **mano**, kad ši teismo praktika suteikia reikamą pagrindą konsoliduoti teisės aktus ir įtvirtinti tokią tvarką; **prieštarauja** bendros procedūros taikymui šioms paslaugų koncesijoms, kadangi ES reikalavimo iš anksto pakankamai informuoti apie kvietimą teikti paraiškas įgyvendinimas pažeistų vietos ir regionų valdžios institucijų valdymo ir administravimo laisvę;

52. **mano**, kad laisvas darbuotojų ir paslaugų judėjimas neturi tapti socialinio dempingo priežastimi. Keturišios bendrosios rinkos laisvės turi būti suderintos su Lisabonos sutartimi numatyta horizontaliąja socialinės apsaugos sąlyga (SESV 9 straipsnis);

53. **prašo** Komisijos nedelsiant pradėti taikyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsnį ir, remiantis Bendrosios rinkos akto 29 pasiūlymu, pradėti išankstinį ir išsamų visų pasiūlymų dėl bendrosios rinkos teisės aktų socialinio poveikio vertinimą. Komitetas pasirengęs prisidėti prie Komisijos atliekamų vertinimų savo vietos ir regionų patirtimi, visų pirma pasitelkiant strategijos „Europa 2020“ stebėsenos platformą ir subsidiarumo tinklą;

54. **teigia**, kad dabartinis Darbuotojų komandiravimo direktyvos aiškinimas ir įgyvendinimas kelia problemų pagrindinių teisių ir laisvo darbuotojų judėjimo principo atžvilgiu; džiau-

giasi, kad Komisijos tarnybos išsipareigojo kartu su valstybėmis narėmis ir stebėtojų teisėmis dalyvaujančiais socialiniais partneriais sudaryti aukšto lygio ekspertų grupę dėl šios direktyvos įgyvendinimo, kuri išnagrinės esamas problemas; **mano**, kad persvarstant direktyvą turės būti atsižvelgta į aukšto lygio ekspertų grupės išvadas ir sudaryta galimybė aiškiai nustatyti, koks turi būti laikinai užsienyje dirbančių darbuotojų tinkamas apsaugos lygis ir kokia veiksmų laisvė turi būti suteikta socialiniams partneriams ir valstybėms narėms;

Gero bendrosios rinkos valdymo įrankiai

55. labai **apgailestauja** dėl atotrūkio tarp skelbiamo gero valdymo tikslo ir siūlomų priemonių. Dedant bendras pastangas vidaus rinkai stiprinti, savaime suprantama, reikėtų atsižvelgti ir į santykius su vietos ir regionų lygmeniu, o ne telkti dėmesį iš esmės tik į nacionalinių ir ES institucijų santykius;

56. **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo bendrojoje rinkoje yra dvejopas. Visų pirma, jų įgaliojimai, kompetencija ir įgyvendinama politika rodo, kad jos atlieka vieną svarbiausių vaidmenų kuriant bendrąją rinką. Be to, teikdamos įvairias paslaugas gyventojams, šios institucijos yra arčiausiai ES piliečių. Taigi, jos gali geriausiai nustatyti bendrosios rinkos nesklaidumus, su kuriais susiduria piliečiai, ir informuoti apie jų lūkesčius. Vietos ir regionų valdžios institucijos neturėtų būti tik bendrosios rinkos kūrimo laidininkas piliečiams (atlikti įgyvendinimo funkciją), jos turi veikti ir priešinga kryptimi, t. y. perteikti piliečių su bendrąja rinką siejamus lūkesčius ir taip padėti pasiekti rinkos pusiausvyrą ir užtikrinti piliečių pritarimą. Toks požiūris taikytinas nustatant bendrą bendrosios rinkos pagyvinimo strategiją, taip pat ir būsimam visų penkiasdešimties pasiūlymų, kuriuos Komisija išsipareigojo pateikti, svarstymui;

57. **mano**, kad atsižvelgiant į įvairiems valdymo lygmenims atstovaujančių suinteresuotųjų subjektų gausą ir reguliavimo priemonių įvairovę, Bendrosios rinkos akto rengimas sukurs puikią politinę terpę veiksmingai įgyvendinti daugiapakopio valdymo principus;

58. **pitaria** Komisijos ketinimui plėtoti Paslaugų direktyvos abipusio įvertinimo procesą ir pritaikyti jį kitiems svarbiems bendrosios rinkos teisės aktams bei pabrėžia, jog siekiant, kad šis procesas būtų veiksmingas, jame nuolat turi dalyvauti suinteresuotieji subjektai, įskaitant ir vietos ir regionų valdžios institucijas (kai kalbama apie joms aktualius veiklos sektorius), kad būtų užtikrintas daugiašalis procesas; **rekomenduoja** tokią procesą visų pirma numatyti visose su viešaisiais pirkimais, paslaugų koncesijomis, visuotinės svarbos paslaugomis, veiksmingu Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimu ir darbuotojų judumu susijusiose Komisijos iniciatyvose;

⁽¹⁾ 2009 m. rugsėjo 10 d. sprendimas, byla C-2006/08 72–75 punktai.

59. **siūlo** rengti teritorinius vidaus rinkos forumus, kuriuose būtų diskutuojama apie svarbiausius Europos žmonių poreikius ir galimybes naudotis savo gyvenamoje vietovėje paslaugomis, susijusiomis su jiems rūpimais klausimais: užimtumu, švietimu, būstu, švietimu, transportu, sveikatos apsauga ir kt.;

60. **mano**, kad Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės yra ypač tinkama priemonė tarpvalstybiniu lygiu diegti su bendrąja rinka susijusias naujoves ir patenkinti svarbiausius europiečių poreikius;

61. **primena**, kad įmonės ir piliečiai vis dar nepakankamai žino apie neformalias konfliktų sprendimo priemones, visų pirma Solvit tinklą. Todėl labai svarbu surengti struktūruotą komunikacijos kampaniją ir informuoti MVĮ ir piliečius apie mechanizmus ir neteisminius sprendimų būdus, taip pat skirti papildomus finansinius ir žmogiškuosius išteklius;

62. **ragina** visas vietas ir regionų valdžios institucijas prisijungti prie vidaus rinkos informacinės sistemos, kuri būdama įvairių valstybių narių bendradarbiavimo ir apsikeitimo informacija terpe prisideda prie gero vidaus rinkos veikimo, todėl skatina Komisiją šią Profesinių kvalifikacijų direktyvai ir Paslaugų direktyvai naudojamą sistemą pritaikyti ir kitų teisės aktų srityse;

II. IŠVADOS

Sudaryti paktą dabartiniams svarbiems strateginiams iššūkiams įveikti

63. **mano**, kad dabartinių iššūkių strateginis pobūdis reikalauja platesnio požiūrio, nei Komisijos siūlomi sprendimai ir, kaip Komisijos pirmininkui José Manuel Barroso savo ataskaitoje rekomendavo Mario Monti, reikia sudaryti tvirtą visų Sąjungos institucijų, valstybių narių ir jų vietos ir regionų valdžios institucijų, piliečių, įmonių paktą ir kartu kurti labai konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką, pajėgią užtikrinti ilgalaikius sprendimus;

64. **mano**, kad šis paktas gali būti sudarytas remiantis Sutartyse nustatytais principais, kurie leidžia išlaikyti veiksmų pusiausvyrą, t. y. veiksmingai įgyvendinti pagrindines bendrosios rinkos laisves, gerbti pagrindines žmogaus teises, laikytis Europos tautų sanglaudos ir solidarumo principų, užtikrinti gerą viešosios valdžios institucijų, įskaitant vietas ir regionų,

užduočių, susijusių su visuotinės svarbos paslaugomis ir su galimybe visiems gauti svarbiausias paslaugas, vykdymą;

65. **mano**, jog labai svarbu, kad šis paktas būtų lengvai suprantamas europiečiams ir MVĮ, todėl Komisija savo 50 pasiūlymų pakete turėtų numatyti ribotą skaičių svarbiausių veiksmų, kad atkreiptų europiečių ir MVĮ dėmesį į jų reikšmę, visų pirma konkretų jų poveikį jų kasdienio gyvenimo ir darbo sąlygoms, jų gyvenamosioms vietovėms ir profesinei veiklai;

66. **siūlo** atlikti konkrečią šių veiksmų gairių įgyvendinimo ir konkretaus poveikio ES gyventojams ir MVĮ tyrimą bei surengti plačiąja visuomenei kampaniją siekiant padėti suprasti šį paktą ir pagrindines įgyvendinimo kryptis;

67. **rekomenduoja** Europos Komisijai siekti daugiau aiškumo kalbant apie *europiečių pasitikėjimo susigrąžinimą*, visų pirma, remiantis Lisabonos sutarties naujovėmis, pirmajame priemonių pakete sujungti visus pateiktus ir europiečių kasdieniam gyvenimui svarbius pasiūlymus, susijusius su galimybe gauti pagrindines paslaugas; todėl **rekomenduoja** į pirmąją priemonių paketą įtraukti šiuos pasiūlymus: dėl Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo (Nr. 29), profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemų reformos ir „Europos igūdžių paso“ sukūrimo (Nr. 33 ir Nr. 35), Darbuotojų komandiravimo direktyvos tobulinimo (Nr. 30), viešuosius pirkimus ir visuotinės svarbos paslaugas reglamentuojančių taisyklių supaprastinimo (Nr. 17 ir Nr. 25), socialinio verslumo (Nr. 36), mokesčių kliūčių Europos piliečiams šalinimo (Nr. 42) ir priegios prie pagrindinių banko paslaugų (Nr. 40);

68. **siūlo**, kad be pirmiau minėtoms šalims taikomo pakto būtų sudaryti teritoriniai paktai, kai vietas ir regionų valdžios institucijos, pasinaudodamos lanksčiu regioniniu požiūriu, sutelktų savo veiklą ir finansavimą į strategijos „Europa 2020“ ir pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas projektams, skatinantiems socialines inovacijas regionuose ir darantiems didžiausią įmanomą socialinį poveikį. Teritoriniai paktai ir jų turinys sudaro vieną iš kriterijų, pagal kuriuos ES skiria finansavimą projektams;

69. **mano**, kad Komisija, remdamasi SESV 349 straipsnio nuostatomis, turėtų papildomai ir realistiškai apsvarstyti atokiausių regionų trūkumus ir patiriamus sunkumus dalyvauti Europos vidaus rinkoje ir išnaudoti jos privalumus, taip pat pasiekti strategijoje „Europa 2020“ nustatytus tikslus.

2011 m. balandžio 1 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO